

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/200917,Uroczystosc-oznaczenia-grobow-Powstancow-Slaskich-sp-Jana-Wieczorka-oraz-sp-Jana.html>
21.05.2024, 13:48

Uroczystość oznaczenia grobów Powstańców Śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Lubliniec, 9 maja 2024

9 maja 2024 r. odbyła się uroczystość oznaczenia grobów Powstańców Śląskich znakiem pamięci „Tobie Polsko”. Wydarzenie miało miejsce na cmentarzu parafialnym w Lublińcu przy ul. Plebiscytowej.

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Lubliniec, 9 maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana

W uroczystości udział wzięli: potomkowie Powstańca Śląskiego Jana Wieczorka, Jan Kwaśniewicz, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach, przedstawiciele Urzędu Miejskiego Lublińca: Rafał Jureczko, Skarbnik Miasta, Sebastian Majdzik, naczelnik Wydziału Spraw Społecznych, Marta Widera, naczelnik Wydziału Komunalnego, Natalia Piskoń, pracownik Urzędu. Stawili się również: ks. ppłk. Przemysław Tur, proboszcz Parafii Wojskowej bł. Piotra Jerzego Frassati w Lublińcu, Marian Berbesz, prezes Stowarzyszenia Rodzina Wojskowa 74 GPP, Walenty Janik, przedstawiciel Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego w Lublińcu, Sławomir Filipowski, przedstawiciel Stowarzyszenia Żołnierzy Wojsk Specjalnych „Zjednoczeni Zwyciężymy” oraz Kinga Stawecka, reprezentująca ZHP Lubliniec.

Uroczystość poprowadził Jan Kwaśniewicz, który na wstępie przywitał uczestników uroczystości, a następnie przybliżył genezę akcji „Powstańcy to wiara, nadzieja i cud! Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia” oraz symbolikę znaku pamięci „Tobie Polsko”. Następnie ks. ppłk. Przemysław Tur poprowadził modlitwę w intencji Jana Wieczorka, po czym Jan Kwaśniewicz oraz Rafał Jureczko dokonali aktu oznaczenia mogiły znakiem pamięci „Tobie Polsko” oraz tabliczką „grób weterana”. Natomiast druga część uroczystości odbyła się przy mogile Jana Nikodema Jaronia. Wówczas Danuta Mikoda z Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach przybliżyła życiorysy bohaterów uroczystości. Następnie Jan Kwaśniewicz oraz Rafał Jureczko oznaczyli grób Jana Nikodema Jaronia, a ks. ppłk. Przemysław Tur poprowadził modlitwę w jego intencji. Na zakończenie na grobach Powstańców Śląskich złożono kwiaty i zapalono znicze.

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia znakiem pamięci „Tobie Polsko” – Lubliniec, 9 maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia znakiem pamięci „Tobie Polsko” – Lubliniec, 9 maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia znakiem pamięci „Tobie Polsko” – Lubliniec, 9 maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia

znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

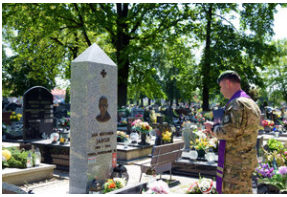
Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Uroczystość oznaczenia
grobow powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jaronia
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” – Lubliniec, 9
maja 2024. Fot.: IPN

Akcja oznaczania grobow znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę

proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Uroczystość oznaczenia
uroczystość oznaczenia
grobów powstańców
śląskich śp. Jana
Wieczórka oraz śp. Jana
Nikodema Jarońa
znakiem pamięci „Tobie
Polsko” - Lublińiec, 9
maja 2024

Jan Wieczorek urodził się 8 czerwca 1905 r. w Kucobach (pow. oleski). Był synem Franciszka i Marii. Należał od 24 października 1920 r. do Polskiej Organizacji Wojskowej. W ramach swojej działalności w tej organizacji pełnił funkcję kuriera placówki Borki Wielkie. W 1921 r. brał udział w III powstaniu śląskim. Walczył w szeregach 3 baonu wojsk powstańczych na terenie pow. oleskiego. W okresie międzywojennym należał do Związku Powstańców Śląskich. W latach 1925-1927 odbywał służbę wojskową w 74 pułku piechoty w Lublińcu. W 1939 r. brał udział w wojnie obronnej. Po zakończeniu II wojny światowej wstąpił do Związku Weteranów Powstań Śląskich, a w latach PRL-u należał do Związku Bojowników o Wolność i Demokrację w Lublińcu. Został odznaczony Śląskim Krzyżem Powstańczym (1970 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1970 r.) oraz Złotym Krzyżem Zasługi (1965 r.). Zmarł 2 października 1979 r.

Jan Nikodem Jaroń urodził się 3 maja 1881 r. w Jastrzygowicach (pow. oleski). Używał pseudonimu Nikodem Arios. Na kartach historii zapisał się nie tylko jako uczestnik III powstania śląskiego, ale również jako wybitny poeta i dramatopisarz. Jako poeta

zadebiutował w 1902 r. wierszem „Przyroda w jesieni”, który został opublikowany w gazecie „Górnoślązak”. W 1910 r. zamieszkał we Lwowie. Rok później zostało opublikowanych jego 7 opowiadań. W 1914 r. roku uzyskał tytuł doktora prawa na Uniwersytecie Lwowskim. Po wybuch wielkiej wojny zrzekł się obywatelstwa niemieckiego i zdecydował się wrócić na Śląsk. W latach 1918-1921 był zaangażowany w działalność propolską na Górnym Śląsku. Pisał wówczas też wiersze o charakterze patriotyczno-agitacyjnym. Był też zaangażowany w polską akcję plebiscytową na terenie Bytomia i powiatu kluczborskiego. W 1921 r. brał udział w III powstaniu śląskim. Walczył wówczas o wyzwolenie Olesna. Po zakończeniu walk powstańczych pracował jako aplikant sądowy w Ostrowie Wielkopolskim. Zmarł 1 sierpnia 1922 r. w Lublińcu.

Opr.: D. Mikoda

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Lubliniec, 9 maja 2024

Uroczystość oznaczenia grobów powstańców śląskich śp. Jana Wieczorka oraz śp. Jana Nikodema Jaronia znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Lubliniec, 9 maja 2024